

Jedna szkoła jazdy, różne losy - polscy jeźdźcy na Igrzyskach Olimpijskich w Amsterdamie - 1928

Hanna Łysakowska

ZAWODNICY:

skoki: ekipa II miejsce – srebrny medal

Por. Kazimierz Gzowski 15 p.uł. (1901–1986), koń Mylord, IV/V miejsce (w oficjalnym sprawozdaniu czwarty – lepszy czas).

Rtm. Kazimierz Szosland 2 p.uł. (1891–1944), koń Alli, XIII miejsce ind.

Rtm. Michał Antoniewicz 2 p.szw. (1897–1989), koń Readgledt, XX miejsce ind.

Zdzisław Dziadulski (1896–1940) – rezerwowo, koń The Lad

WKKW: ekipa III miejsce – brązowy medal

Rtm. Michał Antoniewicz 2 p.szw. (1897–1989), koń Moja Miła, XIX miejsce ind. (1822,50 pkt.).

Rtm. Józef Trenkwald 14 p.uł. (1897–1956), koń Lwi Pazur, XXV miejsce ind. (1645,20 pkt.).

Pplk Karol Rómmel 1 p.szw. (1888–1967), koń Donneuse, XXVI miejsce ind. (1600,22 pkt.)

Henryk Dobrzański (1897–1940) – rezerwowo, koń Tucase

ŚĘDZIOWIE:

L. Kon, M. Anders (w pięcioosobowym jury podczas konkursu skoków)

Nazwiska polskich zawodników i nazwy polskich koni w oryginalnych dokumentach przyjmują niespodziewane formy.

Kazimierz Gzowski według Holendrów nazywał się **C. Growski**.

Józef Trenkwald to **Treuhwald** i jego koń **Lavi Pazur**.

Michał Antoniewicz – jako **Antonieurioz** dosiadał klaczy **Maja Mita**.

KONIE SKOKI – srebrny medal

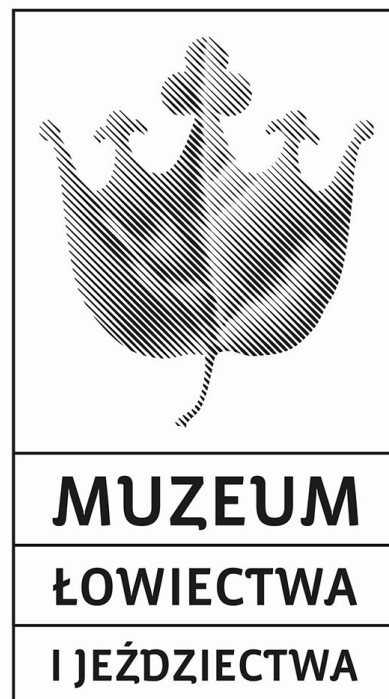
Mylord hod. irlandzkiej. Jego właścicielem był kpt. art. Józef Szilagyi. Być może kupiło go wojsko. Na igrzyskach popełnił jeden błąd.

Alli (Ali) xo, kaszt., urodził się jako **Kaktus** w 1920 roku, hod. Stefana Walewskiego z Inczewa, wł. Wojsko Polskie. W 1931 i 1933 roku wygrał pod Szoslandem PN w Warszawie.

Na igrzyskach popełnił jeden błąd.

Readgledt (Readgleadt, Readglet, Redgled) hod. irlandzkiej był własnością Grupy Sportu Konnego. Dosiadany przez różnych jeźdźców, w 2. poł. lat 20. wygrywa kilka razy konkursy o PN.

Spokojny i pewny. Na igrzyskach popełnił jeden błąd na rowie.

KONIE WKKW – brązowy medal

Moja Miła xo, [Pan] Radwan xo [xx] – Dobra, sk.gn., ur. 1919, hod. hr. Witold Łoś z Piotrowic. Należała do por. Aleksandra Tuńskiego. Z powodzeniem startowała w gonitwach przeszkodowych, konkursach Hunter Show i konkursach skoków.

Lwi Pazur xo, wał., Pogrom xo – Ukraina II, ur. 1921, hod. hr. Karol Skarbek z Borowna, wł. Wojsko Polskie. Niektóre źródła podają, że właścicielem Lwiego Pazura był Trenkwald.

Donneuse (Doneuse, Donese) xx, kl. ur. 1919, imp. z Francji, wł. K. Rómmel / Wojsko Polskie. Koń po karierze wyścigowej – gonitwy przeszkodowe.

Pierwszymi końmi polskiej hodowli, które zdobyły medale olimpijskie były Moja Miła i Lwi Pazur, a niedługo później – Alli.

„Reprezentant Polski w WKKW” jest pięcioboistą Franciszkiem Koprowskim. Zdjęcie z archiwów holenderskich

KAZIMIERZ GZOWSKI

Urodził się w 1901 roku w Sumach k. Charkowa. Ojciec Aleksander, matka Wanda Scipio del Campo, brat Zygmunt. Ur. 1903. Ukończył gimnazjum, **wcielony do armii rosyjskiej**, w jej szeregach walczył w **I wojnie światowej**.

Od 1 sierpnia **1919 roku w armii polskiej**. Walczył na Śląsku Cieszyńskim i w **Bitwie Warszawskiej 1920**. Ukończył **Szkołę Podchorążych Piechoty w Warszawie (1921)**. Trafił do 1 p.szw., porucznik ze starszeństwem. Od 1 października 1920 roku. Uczestniczył w **III Kursie Podchorążych w CSJ (1921–1922)**. Absolwent **Centralnej Szkoły Gimnastyki i Sportów w Poznaniu**. Po jej ukończeniu skierowany do **15 Pułku Ułanów Poznańskich**, był kolejno dowódcą plutonu, szwadronu, p.o. dowódcy do spraw uzbrojenia.

Opinia dowódcy, **plk. dypl. Rudolfa Dreszera**: *Od czasu przydziału do pułku pracuje intensywnie nad sportem konnym wykorzystując po służbie liniowej każdą chwilę na pracę sportową.*

W latach **1927-1930 w Obozie Szkolnym Kawalerii / CWK**, w tym okresie odnosił największe sukcesy sportowe, m.in.:

1927 Warszawa – I miejsce w Konkursie Potęgi Skoku (Jaskrawy).

1928 Nicea – **I miejsce w PN**, II miejsca w konkursie Armii Polskiej i o Nagrodę Monte Carlo (Mylord).

1928 Warszawa – **I miejsce w PN** oraz główna nagroda indywidualna w tym konkursie (Mylord).

1929 Warszawa – w seriach krajowych konkursów Otwarcia – I miejsca i szybkości – II miejsce (Bertram).

1929 Budapeszt – I miejsce w handicapie „B” (Readgledt), I miejsce w konkursie „Derby Węgierskie” (Readgledt) ex aequo z W. Korytkowskim i Włochem kpt. Lombardo, I miejsce w Konkursie kategorii „F” (Readgledt), II miejsce w PN (Readgledt, bez błędów).

1929 Nowy Jork – **I miejsce w PN** (Hamlet). W wyścigach w Belmont Park wygrał na kl. Proposal płaski wyścig.

W sumie ponad 150 nagród. Podczas konkursów w **Poznaniu w 1930 roku wygrał konkurs władania bronią białą.**

Najlepszy w polskim zespole Kazimierz Gzowski na Mylordzie.

Do IO w Amsterdamie przygotowywał się w grupie kierowanej przez **Karola Rómmla i Leona Kona**. W oficjalnym sprawozdaniu zajmuje na Mylordzie IV miejsce indywidualnie, późniejsze dokumenty podają IV/V miejsce ex aequo. I oczywiście srebrny medal olimpijski w PN. Wybitny jeździec o słabym zdrowiu. Z powodów zdrowotnych 30 kwietnia **1935** roku przeniesiony w **stan spoczynku** w stopniu porucznika. W tym samym roku odznaczony Polską Odznaką Jeździecką. Nie stracił kontaktu z **15 p.uł.** i w 1939 roku **wziął udział w wojnie obronnej (bitwa nad Bzurą)**. W połowie **listopada** 1939 roku był już we Francji, w organizującej się w armii polskiej na Zachodzie. Został dowódcą kompanii dowodzenia w **2 Pułku Grenadierów Wielkopolskich**. Po wojnie **pozostał na Zachodzie**, w **1948** roku wyemigrował **do Kanady**, gdzie **do emerytury był instruktorem jeździectwa**. **Potem osiadł w Wielkiej Brytanii**, gdzie **nadal pracował jako trener**. Awansowany do stopnia pułkownika, nie znane są daty awansów. Wśród odznaczeń, jakie otrzymał, są Order Wojenny Virtuti Militari, Srebrny Krzyż Zasługi, medale i odznaczenia zagraniczne. Zmarł w Londynie 25 czerwca 1986 i tam jest pochowany.

RUITER	LAND	Tijd	Tijd- fouten	Fouten op hinder- nissen	1e barrage	2e barrage	Volg- orde
		min. sec.					
F. VENTURA	Tsjechoslowakije	1 34	0	0	0	0	1
P. L. M. J. BERTRAN	Frankrijk	1 21	0	0	0	2	2
CH. KUHN	Zwitserland	1 38	0	0	0	4	3
C. GZOWSKI	Polen	1 33	0	0	2	—	4
J. NAVARRO MORENES	Spanje	1 36	0	0	2	—	5
K. HANSEN	Zweden	1 39	0	0	2	—	6

Srebrni medaliści: Kazimierz Szosland na Alli, Michał Antoniewicz na Readgledt i Kazimierz Gzowski na Mylord.

KAZIMIERZ SZOSLAND

Janusz Komorowski mówił o nim: *Treningi z majorem Szoslandem były prawdziwą przyjemnością. Jego konie były znakomicie ujeżdżone. Szosland podczas lekcji nie stosował nigdy żadnych brutalnych metod. Trenował nas i konie bez pośpiechu i bardzo skutecznie. Ostatecznym celem naszej pracy było osiągnięcie idealnego porozumienia jeźdźca z koniem. To był według niego klucz do sukcesu.* Według **Wiktora Olędzkiego**: *Szosland kochał konie, jak kocha się tylko najbliższą rodzinę. Wszystkich nas tego nauczył. Podziwiał je i z podziwem o nich mówił.* Gen. Michał **Gutowski** mówił, że Szosland był wybitnym jeźdźcem.

Od **1928** **Kazimierz Szosland** był służbowo związany z CWK, pozostając w **barwach 2 p.uł.**

1928–1932 – **instruktor** jazdy konnej w Szkole Podchorążych Kawalerii,

1933–1936 – komendant klasy oficerskiej Szkoły Jazdy Konnej (**instruktor** Kursu Instruktorów Jazdy dla oficerów),

1937–1939 – kierownik (komendant) Grupy Sportu Konnego (przygotowania do IO w Helsinkach 1940), **instruktor** skoków. Uznawany za **wybitnego trenera, stworzył system dopływu wyselekcjonowanych koni.** W grupie znaleźli się **młodzi, zdolni jeźdźcy, każdy z kilkoma końmi.**

Kazimierz Szosland **ożenił się w 1928 roku** w Warszawie ze **Stefanią Smolicz-Białobrzeską** (ur. 1904).

W 1930 roku

na świat przyszedł **syn państwa Szoslandów Andrzej.**

Niektóre sukcesy po 1928 roku:

1929, Nicea – I miejsce w konkursie o nagrodę Komitetu Technicznego (Alli); Warszawa – II miejsce w PN (Alli).

1931, Warszawa i Ryga – **I miejsce w PN (Alli).**

1932, Ryga – **I miejsce w PN (Donneuse), I miejsce w konkursie sprawności koni i jeźdźców (Donneuse).**

1933, Warszawa – **I miejsce w Nagrodzie Polski PN (Alli)**, a **indywidualnie najlepszy zawodnik** – zdobył nagrodę honorową Prezydenta RP. Ponadto I miejsce w konkursie Armii Polskiej im. Marszałka Polski (Alli, Promień) oraz I/II miejsce z kpt. Wojciechem Bilińskim w Konkursie Pożegnalnym im. Marii Zandbangowej.

1935, Spa (Belgia) – **I miejsce w PN (Mylord)**. W tym roku został odznaczony Polską Odznaką Jeździecką.

Rotmistrz Szosland nabył pałac i majątek w Sokolnikach, gdzie wychowywał się mały Andrzej. Szoslandowie spędzali tu chwile wolne od służby, treningów, wyjazdów zagranicznych oraz pobytów w Warszawie. **Andrzej przyjeżdżał tu na wakacje, uczył się jeździć konno na osiołku i Huculce**. Ze wspomnień syna wiemy, że jego ojciec kochał Sokolniki i **chciał po przejściu w stan spoczynku osiąść tu i hodować konie...**

Wybuch **II wojny światowej zastał Szoslanda w Grudziądzu**. Miał z grupą oficerów i personelu pomocniczego przetransportować najlepsze polskie konie sportowe z Grudziądza do Sarn. Dotarł **pod Górę Kalwarię**, gdzie od niemieckich bomb i w pożarze **zginęła większość koni i wielu ich opiekunów**. Według **A. Szoslanda** ojciec tuż przed wybuchem wojny **odesłał go z matką do Warszawy**, a po 1 września **przewiózł ich do Garwolina**. Stamtąd **rodzina pojechała na wschód**. Po 17 września Szosland miał alternatywę – przedzierać się na Węgry lub zostać w Polsce – **wybrał Lwów**. Jeden z sowieckich posterunków odebrał im samochód i **aresztował Kazimierza Szoslanda**. **Stefania z synem dotarła do Lwowa, a Kazimierz uciekł i dołączył do rodziny**.

W 1940 roku wrócili do Warszawy, major Szosland nawiązał kontakt z komórką **ZWZ–AK**. W stolicy w 1941 roku **spotkał na ulicy Hermanna Fegeleina** – do niedawna zawodnika jeździectwa, teraz obersturmbannführera SS. Udało mu się uciec zaskoczonemu Niemcowi, ale w Warszawie nie był już bezpieczny. Dostał polecenie przeniesienia się poza miasto. **Osiedlił się z rodziną w Adamowiznie** (nazywanej także Jeżówką) **k. Grodziska Mazowieckiego**.

Szosland mieszkał z żoną i synem, ale musi się ukrywać. Był oficerem AK, skarbnikiem Obwodu Bażant, według wielu źródeł **zaopatrywał oddziały partyzanckie w żywność i konie**. **Przyjmował zrzućy z Anglii**. Ale był też znaną postacią – majorem kawalerii, sportowcem, medalistą olimpijskim. Szoslandowie zaprzyjaźnili się z sąsiadami – Marią i Janem Chrzanowskimi (także w ZWZ-AK), właścicielami majątku w Radoniach. Ich córka Janeczka i Andrzej Szosland jeździli konno uczyć się na tajnych kompletach.

Major Kazimierz Szosland został zamordowany strzałem w głowę na oczach żony i syna w drzwiach swojego domu w Jeżówce **w nocy z 18 na 19 kwietnia 1944 roku (akt zgonu z 20 kwietnia)**.

Jego śmierć owiana jest tajemnicą. Są autorzy, którzy podają, że zginął z rąk komunistycznych partyzantów, inni, że w zasadzce zorganizowanej przez Niemców. Podobno mężczyźni mówili po polsku. Andrzej Szosland jest przekonany, że za zabójstwem stał działający w okolicy oddział sowieckiej partyzantki. Najbliższy prawdy wydaje się być historyk tego regionu, nieżyjący już Marek Cabanowski, który twierdził, że **Szosland został zastrzelony przez „swoich”**. Przyjmował alianckie zrzućy, w których były tzw. gwoździe, czyli złote dolarówki w rulonach, które przekazywał później do centrali. Według niego był to napad rabunkowy – **Szosland miał przy sobie dużo pieniędzy**. M. Cabanowski pisał: *Wokół okoliczności tego mordu panuje zmowa milczenia*. Według Leona Kona: *Zginął podczas okupacji pod Grodziskiem koło Warszawy stając w obronie rodziny przeciw uzbrojonej bandzie*.

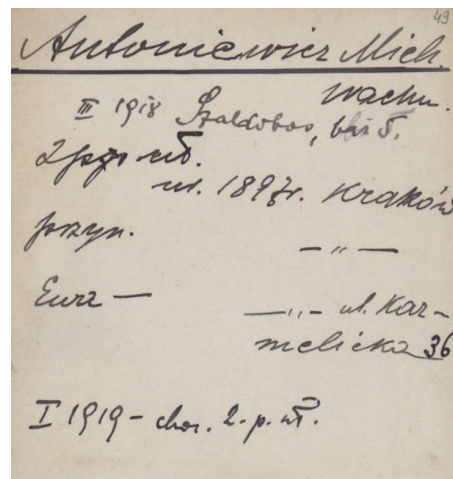
Major Kazimierz Szosland jest **pochowany** na cmentarzu w **Grodzisku**, gdzie w 70. rocznicę wybuchu II wojny światowej odsłonięto pamiątkową tablicę ufundowaną przez Polski Związek Jeździecki. W Adamowiznie znajduje się ul. Kazimierza Szoslanda. Był odznaczony Krzyżem Walecznych (dwukrotnie), Srebrnym (dwukrotnie) i Złotym Krzyżem Zasługi.

MICHAŁ JERZY WOYSYM-ANTONIEWICZ

Urodził się w 1897 roku w Krakowie. Ojciec Wacław Woysym-Antoniewicz (1859–1930, prawnik). Matka Ewa Anna Wanda Fink (ur. 1850 w Komornikach). Michał miał trzy starsze siostry: Marię, Stanisławę i Celinę.

Ukończył gimnazjum (maturę zdał w 1916 roku). W 1910 roku wstąpił do krakowskiego „Sokoła”.

Po wybuchu I wojny światowej do jego Drużyn Polowych. Jako ochotnik wstąpił do 2 Pułku Legionów.

W październiku został pod Mołotkowem ciężko ranny i leczył się w szpitalu do końca grudnia. W 1915 roku wrócił do Legionów Polskich, w lipcu znów walczył. Ukończył Szkołę Podchorążych Legionów Polskich, Szkołę Jazdy przy Dowództwie V Brygady Jazdy.

W roku akademickim 1917/18 rozpoczął studia na Wydziale Prawa UJ – ukończył 6 semestrów.

Po kampanii wołyńskiej odmówił złożenia przysięgi na wierność (kryzys przysięgowy) i w lutym 1918 roku został internowany w Szaldobas na Węgrzech, gdzie przebywał do końca marca. Został wcielony do armii austro-węgierskiej i w kwietniu 1918 roku wysłany na front włoski. We Włoszech przeszedł kurs szturmowy.

We wrześniu 1918 roku uzyskał urlop, by kontynuować studia, wykorzystał go jednak, by zgłosić się do Wojska Polskiego.

Pod koniec 1918 roku jest już żołnierzem 2 Pułku Ułanów (od 1919 roku 2 Pułk Szwoleżerów). W jego szeregach brał udział w ofensywie kijowskiej – ranny po raz drugi (15 maja – koniec czerwca w szpitalu). Walczył pod Lwowem, Zamościem, Nowogrodem, ponownie został ranny (25 września – 4 października w szpitalu). Uczestniczył w działaniach na froncie cieszyńskim i na Pomorzu, wziął udział w zaślubinach Polski z Bałtykiem.

W 2 Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich był dowódcą plutonu, dowódcą Szkoły Podoficerskiej, adiutantem dowódcy pułku, uprawiał jeździectwo.

Od 1922 roku szkolił się pod kierunkiem Dymitra Exe i Leona Kona w ramach grudziądzkiej grupy olimpijskiej przed IO w Paryżu. Nie trafił jednak do reprezentacji olimpijskiej.

Wrócił do pułku, gdzie został dowódcą 2 szwadronu. Skierowany do CSK, ukończył w stopniu rotmistrza Kurs Doszkalania Młodszych Oficerów Kawalerii (1924/25). Po kolejnym, krótkim pobycie w pułku wrócił do Obozu Szkolnego Kawalerii, gdzie od 5 grudnia 1925 do 1 września 1926 uczestniczył w KIJK, po którym został instruktorem jazdy konnej w OSK.

W roku 1930 trafił do szpitala – leczył dawne kontuzje. W latach 1930–1935 był szefem ekwitacji w CWK.

Świetne opinie wystawiali mu komendanci szkoły: gen. Stefan Kasprzycki i płk inż. Zygmunt Podhorski oraz zastępca komendanta ppłk Piotr Skuratowicz, którzy podkreślali zalety moralne, poczucie honoru, charakter, siłę woli, ambicję, inteligencję, samodzielność, energię, stanowczość, pewność, dbałość o konie, zdolności jeździeckie i umiejętności pedagogiczne Antoniewicza, nie szczędząc przymiotnika „wybitny”. Opinie te potwierdził gen. Michał Gutowski,

po swoim powrocie do Polski.

Antoniewicz świetnie **grał w brydża, tenisa i polo**, jednak najważniejsze były skoki przez przeszkody i WKKW.

Niektóre sukcesy jeździeckie:

1925, Warszawa – III miejsce zesp. podczas Mistrzostw Armii (repr. CSK).

1926, Nicea – II miejsce w konkursie o Nagrodę Armii Zagranicznych (Zefer).

1927, Nicea – III miejsce w konkursie o Nagrodę Księżnej d'Aosta (Banzaj, Eugenia).

1927, Nowy Jork – **I miejsce w PN** i drugim konkursie drużynowym oraz konkursie indywidualnym (Readgledt).

1928, Warszawa – **I miejsce w PN** (Banzaj), zdobył szczerozłoty puchar ofiarowany przez Węgrów jako nagroda w jednym

z trudniejszych konkursów (Readgledt), I miejsce w konkursie o Nagrodę TMiKZKwP (Banzaj).

1928, IO Amsterdam – XIX miejsce indywidualnie oraz III miejsce zespołowo i **brązowy medal w WKKW** (Moja Miła).

1928, IO Amsterdam – XX miejsce indywidualnie oraz II miejsce zespołowo i **srebrny medal w skokach** (Readgledt).

W pierwszym nawrocie bezbłędny, w drugim jechał jako ostatni. Błąd na rowie kosztował nas złoty medal olimpijski.

1931, Ryga – I miejsce w konkursie lekkim (Donneuse i Narcyz).

W 1932 roku miał na treningu **wypadek**, podczas którego przygniół go koń, zakończył się **poważną operacją i usunięciem płuca**. Wsiadał nadal na konie, ale **jego wielka kariera musiała się zakończyć**.

Ożenił się w 1932 roku z Zofią Julianną Brengosz (1905–1953). Nie było to proste przedsięwzięcie. **Ślub oficera wymagał zgód Oficerskiej Komisji Małżeńskiej i ministra spraw wojskowych**. Tej drugiej Antoniewicz nie otrzymał.

Chodziło o zastrzeżenia co do opinii o Zofii Brengosz. **Ślub się odbył, a Antoniewicz otrzymał wyrok Wojskowego Sądu**. Uznano go za **winnego „występku przeciw porządkowi wojskowemu”** i skazano na zamknięcia w twierdzy na 2 miesiące. Prokurator Generalny odrzucił odwołanie. **Syn Piotr urodził się Antoniewiczom w 1936 roku, a rok później na świat przyszedł Jan**. Antoniewicz był karany jeszcze dwukrotnie – za niestawienie się na spotkaniu z prezydentem Ignacym Mościckim (był chory, ale o tym nie zameldował) i za nieobecność na wykładzie.

17 grudnia 1928 powstał oficjalnie **Polski Związek Jeździecki**, a rtm. **Michał Antoniewicz** był na zebraniu **honorowym gościem**. Działał w PZJ, był **członkiem zarządu**. **Przyjechał do Polski w 1978 roku na obchody pięćdziesięciolecia** Polskiego Związku Jeździeckiego, był wtedy na CSIO w Olsztynie.

Do 1936 roku **przygotowywał wukakawistów do igrzysk olimpijskich w Berlinie** i był w nich sędzią (miał najwyższe uprawnienia sędziowskie). **Od 1936 pełnił funkcję Rejonowego Inspektora Koni w Tarnowie lub Tarnopolu**.

Po wybuchu II wojny światowej **przedarł się z rodziną na Węgry**, został **internowany**. Do 1944 roku przenoszony z miejsca na miejsce, synowie chorowali. Później **więziony w niemieckich oflagach**, a **rodzina** przedostała się **do Austrii**, gdzie Zofia z siostrą pracowały przymusowo. Po wojnie **Zofia, Piotr i Jan wrócili do Krakowa** i zamieszkali u siostry Michała. **Antoniewicz** po wyzwoleniu trafił **do strefy amerykańskiej** z fałszywymi, francuskimi papierami. Cudem **udało mu się sprowadzić z Polski rodzinę**. Mieszkali w kilku niemieckich miastach. Z Frankfurtu, popłynęli **do Stanów Zjednoczonych**. **Trenował konie wyścigowe** w Virginii, później **był trenerem kadry olimpijskiej USA w WKKW**. **Ciężko chora** po wojennych przejściach **Zofia zmarła w 1953 roku**. **Śledził występy Polaków**, był na

IO w Meksyku w 1968 roku i podczas amerykańskiego tournée w 1975 roku. W 1978 **inż. Andrzej Orłoś spotkał pułkownika** na trasie krosu WKKW: *Na crossie zostałem mu przedstawiony. Miał w ręce szczotkę do czyszczenia koni, wiadro. Żywy. Bezpośredni. Ostatnie lata życia spędził z rodziną w Teksasie. Zmarł 1 grudnia 1989 roku*, pochowany w Austin. Odznaczony Krzyżem Walecznych (trzykrotnie), Srebrnym Krzyżem Zasługi (dwukrotnie), Krzyżem Niepodległości, Polską Odznaką Jeździecką, Niemiecką Honorową Odznaką Olimpijską, Łotewską Odznaką Pułku Kawalerii. **W 2008 roku jego synowie przekazali do Muzeum Sportu i Turystyki w Warszawie bezcenną kolekcję pamiątek po ojcu, w tym dwa medale zdobyte w Amsterdamie.**

JÓZEF PIOTR TRENKWALD

Urodził się w Wiedniu. Ojciec: płk/gen. bar. Robert von Trenkwald (1866 Wiedeń – 1945 Salzburg). Matka: **hr./bar. Hermine zd. Fellner von Feldegg (1873 Wiedeń – 1940 Salzburg).** Baronstwo Trenkwaldowie mieli czwórkę dzieci:
1895 Franz (Franciszek) von Trenkwald / Kraków, służył w WP, rotmistrz,
1897 Josef (Józef) von Trenkwald / Wiedeń,
1898 Katharina (Kitty) von Kossak / Wiedeń, mąż Johann von Kossak,
1900 Robert von Trenkwald / Monasterzyska, zm. 1957.

Żona Maria Jadwiga Junosza zd. Galecka, pv. Topór-Jakubowska (1900–1935). Ślub 1929. Maria zmarła w 1935 roku, a Józef opiekował się jej córką z pierwszego małżeństwa.

Po ukończeniu gimnazjum **wstąpił w 1915 roku do armii austriackiej** i uczył się w **szkołach wojskowych** – realnej w Wiener Neustadt i Oficerskiej Szkole Kawalerii. **W 1917 roku** w stopniu podporucznika trafił do **1 Galicyjskiego Pułku Ułanów** (w tym okresie spieszanego). **Wziął udział w I wojnie światowej**, kończył kolejne kursy, był dowódcą plutonu.

Po zakończeniu wojny zmienił obywatelstwo. 7 grudnia 1918 roku wstąpił na ochotnika do 8 p.uł. (1 Pułku Ułanów Ziemi Krakowskiej, 8 Pułk Ułanów Księcia Józefa Poniatowskiego). Pierwszym dowódcą pułku był płk Roman Kawecki – oficer 1 Galicyjskiego Pułku Ułanów. **W 1919 roku Józef walczył w szeregach Wojska Polskiego na froncie wołyńskim.**

Już w **1920 roku** trafił do grupy sportowej, którą do startu w **IO w Antwerpii** przygotowywał **Karol Römmel**. Członkowie grupy zamiast na igrzyska, pojechali jednak na wojnę.

Po ukończeniu **Oficerskiej Szkoły Jazdy w Tarnowie** wrócił na front. Wziął m.in. udział w **bitwie pod Komarowem (1920)**. W czasie wojny polsko-bolszewickiej dowodził plutonem, później szwadronem.

W okresie międzywojennym służył w: 2 Brygadzie KOP, 1 p.s.k., 8 i 14 p.uł., 5 p.s.k. Łączył obowiązki oficera z uprawianiem sportu. **Z przygotowań do igrzysk w Paryżu 1924 wyłączyła go poważna kontuzja – złamanie nogi.**

Ukończył **III KIJK** 3 listopada 1925 – 15 czerwca 1926 – kuźnię jeźdźców konkursowych na najwyższym poziomie.

Niektóre sukcesy w sporcie jeździeckim:

1923–1939 – starty w konkursach międzynarodowych.

1928, Amsterdam – XXV miejsce ind. i **brązowy medal zespołowo** w olimpijskim konkursie WKKW (Lwi Pazur),

1931, Warszawa – **I miejsce w PN (Madzia),**

1931, Warszawa – **III miejsce MP w WKKW (Partyzant),**

1931, Ryga – **I miejsce w PN (Madzia)** i ciężki konkurs na zręczność i wytrzymałość – **I miejsce**

(Madzia),

1933, Warszawa – II miejsce MP w skokach (Madzia),

1937, Gniezno – III miejsce MP w skokach (Zwiahel),

Pozostając w barwach 8 pułku ułanów, w **1928** roku został **instruktorem w Szkole Podoficerów Zawodowych Kawalerii**, a w latach **1932–35** był w **Komendantem Szkoły Jazdy Konnej CWK** w Grudziądzu (główny **instruktor** jazdy i dowódca kursów instruktorów jazdy).

Cieszył się opinią **wybitnego oficera kawalerii**. Gen. Zygmunt Piasecki chwalił jego wszechstronne umiejętności jeździeckie, a gen. Franciszek Kleeberg także zalety oficerskie. **Był dżentelmenem, autorytetem moralnym.**

Lwi Pazur półkrwi (Pogrom – Ukraina II), hod. K. Skarbka z Borowna w Łódzkiem.

Pod Trenkwaldem w 1928 roku na IO w Amsterdamie – brązowy medal zespołowo w WKKW.

Madzia – sk.gn. kl., wł. M.S.Wojsk., liczne starty i zwycięstwa w skokach przez przeszkody, w tym dwa zwycięstwa w PN i mistrzostwo Polski.

Zefer, Wysoka, Zwiahel, Partyzant.

Jak koledzy – olimpijczycy, uczestniczył w **konnych polowaniach i biegach myśliwskich**, m.in. w Łańcucie. Był również autorem licznych **fachowych artykułów** dotyczących jeździectwa, m.in. **o naturalnej szkole jazdy**, której był zwolennikiem, mimo tego, że pochodził z Austrii.

We wrześniu 1939 walczył do ostatniej bitwy pod Kockiem (z-ca dowódcy 9 p.s.k.). Trafił do niewoli, więziony w **oflagu Murnau** (mieszkał z Kuleszą). Wielokrotnie **namawiany przez Niemców do ponownej zmiany obywatelstwa**, zawsze odmawiał. Do oflagu przyjechał jego ojciec, który po anchlussie Austrii został powołany do armii niemieckiej i był oficerem Wehrmachtu. Józef **odmówił podpisania volkslisty także gen. bar. Robertowi von Trenkwaldowi.**

Stwierdził, że jest obywatelem polskim, do niewoli dostał się z polskimi kolegami i z nimi zostanie do końca.

Po wyzwoleniu obozu, w 6 Pułku Pancernym „Dzieci Lwowskich” II Korpusu, z którym trafił do Wielkiej Brytanii.

Po wojnie w podlondyńskim ośrodku Aldeershoot szkolił Brytyjczyków w jeździectwie, zajmował się jeźdźcami armii brytyjskiej, **przygotowywał konie do pięcioboju nowoczesnego.**

Zmarł w Londynie na dusznicę 19 listopada **1956 roku**. Na miejscowym cmentarzu Brompton żegnali go gen Tadeusz Komorowski, gen. Stefan Dembiński i płk Kornel Krzeczunowicz. Pośmiertnie został awansowany do stopnia podpułkownika. Odznaczony m.in.: Krzyżem Srebrnym Orderu Virtuti Militari, Krzyżem Walecznych – dwukrotnie, Srebrnym Krzyżem Zasługi, Polską Odznaką Jeździecką.

W 2016 roku do Muzeum w Grudziądzu trafiły unikatowe **pamiątki po majorze Józefie Trenkwaldzie**. Szablę, pistolet, papierośnicę („Konkurs hipiczny 1922”) i pudełko na papierosy („Bielsko 1923 HB”) **przekazał pasierb Józefa Trenkwalda Edward Dzieduszycki** (1929-2016). Oznacza to, że major ożenił się ponownie z Marią Stefanią Wołkowicką – matką Edwarda, który większość życia spędził w Kanadzie, ale pochowany jest na Wojskowym Cmentarzu na Powązkach.

KAROL RÓMMEL

Trzykrotny olimpijczyk – 1912 Sztokholm – skoki (Ziablik); 1924 Paryż – instruktor grupy olimpijskiej, skoki (Faworyt) i WKKW (Krechowiak); 1928 Amsterdam – WKKW (**Donneuse**) – XXVI miejsce ind. i **brązowy medal zespołowo**.

Kierował przygotowaniem olimpijskim przed IO w Amsterdamie 1928 i Los Angeles 1932.

O jego metodyce pracy wspominał **Wiktor Olędzki**: *Miał bardzo dziwną metodę uczenia. Wyjeżdżał na koniu na parkur, pokazywał ćwiczenie, kazał powtórzyć i albo mówił „ćwicz dalej”, albo „nie umiesz, no to zjeżdżaj”, charakterystycznie zaciągając.*

Niektóre sukcesy sportowe od 1928 roku:

1928, Nicea – **I miejsce w PN (Donneuse)**, I miejsce w konkursie o Nagrodę Księżnej d’Aosta (Donneuse)

1929, Warszawa – II miejsce w PN (Donneuse)

1929, Nicea – I miejsce w konkursie o Nagrodę Komitetu Technicznego (Gedymin)

1934, Warszawa – III miejsce w MP w skokach (Aljant)

1935, Warszawa – **I miejsce w MP** w skokach (Sahara)

1937, Gniezno – **I miejsce w MP** w skokach (Dyngus)

1938, Bydgoszcz – II miejsce w MP w skokach (Dyngus)

1939, Warszawa – skacze na Dyngusie przeszkodę o wysokości **198 cm – rekord Polski**

1957, Zakopane – **I miejsce w konkursie szybkości** (Dżafar)

W czasie całej kariery **startował w kilkuset konkursach**, w tym międzynarodowych w: **Amsterdamie, Berlinie, Nicei, Rzymie, Londynie, Lucernie, Nowym Jorku, Paryżu, Sztokholmie, Warszawie** zdobywając **setki nagród**. Wszechstronny jeździec – startował **we wszystkich konkurencjach jeździeckich oraz w dżentelmeńskich gonitwach**.

Był **wybitnym jeźdźcem i wybitnym trenerem**, jednym z najwybitniejszych reprezentantów **polskiej szkoły jazdy**, według zasad której **wyszkolił dziesiątki jeźdźców**, reprezentantów Polski. Wywarł **ogromny wpływ na polskie jeździectwo okresu międzywojennego**.

W latach **1919–1939** wziął udział w **blisko 500 wyścigach przeszkodowych i płotowych**, zajmując 222 razy pierwsze miejsce.

W **1938** roku ukazała się jego książka **Zaprawa i jazda wyścigowa** z 40 doskonałymi rysunkami autora.

Od 1920 roku był członkiem rzeczywistym **Towarzystwa Zachęty do Hodowli Koni we Polsce**.

Był członkiem Tymczasowego Komitetu Międzynarodowych Zawodów Konnych w Warszawie (1927), który powołał 28 czerwca 1928 roku **Towarzystwo Międzynarodowych i Krajowych Zawodów Konnych w Polsce**. W 1933 roku został honorowym członkiem towarzystwa.

Z dniem 31 grudnia **1929, w wieku 41 lat przeniesiony** został na własną prośbę, z powodu zatargu z władzami wojskowymi, w **stan spoczynku**, co było ogromną stratą dla polskiego jeździectwa wyczynowego.

Więcej czasu poświęcał jeździe wyścigowej. **Miał własną stajnię wyścigową**. Na **Caraibe xx** w **1931** roku startował w **Wielkiej Pardubickiej** (nie ukończył). Na Małym Rowie z Wodą po prawej stronie upadł koń Tuss, a po nim cała grupa, w tym Caraiibe. Konie idące po lewej pokonały rów bez problemu. Po dwóch kolejnych upadkach Caraiibe odmówił dalszych skoków.

W **1933** roku został **kierownikiem i instruktorem w Łódzkim Klubie Jazdy Konnej** przy ul. Zakątnej

82. ŁKJK działał aktywnie, **organizował** na terenie toru w Rudzie Pabianickiej **konkursy hipiczne**. W karnawale 1938 Rómmel zorganizował i wyreżyserował **widowisko Cyrk**, w którym wystąpili członkowie klubu. Był autorem scenografii i kostiumów.

W latach 30. **wiele podróżował**, odwiedzał zagraniczne ośrodki hodowlane i hipiczne.

Po wybuchu II wojny światowej **usiłował dotrzeć do 1 p.szw.**, a gdy to się nie powiodło, chciał **przedrzeć się na Węgry**. Wrócił do Łodzi, gdzie został **aresztowany** i był **więziony w obozach koncentracyjnych w Dachau i Mauthausen**.

Po wyzwoleniu **wrócił do Polski**. W 1954 roku RG LZS powołała go na stanowisko **trenera jeździectwa**.

Od reaktywowania PZJ w 1957 roku był **trenerem związku**, w latach 1962–1964 **trenerem koordynatorem**. W 1958 roku obchodził **50-lecie pracy trenerskiej**. Pracował jako trener w **różnych klubach**, m.in. Ludowym Klubie Sportowym w Sopocie. Pod jego opieką wyrosło wielu wybitnych jeźdźców. Swoją ogromną wiedzę przekazywał głównie **młodzieży, z którą miał doskonały kontakt**. Świetnie opowiadał, lubił i umiał żartować.

Potrafił idealnie rozprężyć konie przed konkursem, każdego indywidualnie i dać celne wskazówki przed konkursem.

Para koń – jeździec była zawsze gotowa do startu pod względem fizycznym i psychicznym.

Niektóre konie Karola Rómmła (starty od 1928 roku):

Donneuse xx – kl., import z Francji. Po karierze wyścigowo-przeszkodowej. Startowała pod Rómmlem w 1928 roku w **IO w Amsterdamie w WKKW – brązowy medal**.

Sahara – (po Hofner Sequenz), hod. Z. Chłapowskiego ze Stawian, szereg sukcesów międzynarodowych **pod plk. Karolem Rómmlem i jego żoną Marią Zwierzchowską**.

Dyngus – (Huszar II – Okaryna) koń, na którym K. Rómmel w **1939 roku** pokonał przeszkodę o wysokości **198 cm**, stając się rekordzistą Polski w skoku na wysokość. Wcześniej **złoty i srebrny medal MP w skokach**.

Gedymin – w 1929 roku wygrał w Nicei pod Rómmlem konkurs o Nagrodę Komitetu Technicznego.

Aljant – (Istvani xx – Iskra), ur. 1922, hodowli M. Wilewskiego, brązowy medal MP w skokach.

Urwis – hodowli K. Potockiego, startował **także pod M. Zwierzchowską**.

Caraibe, Herod, Flibustjer – konie wyścigowe

Dżafar – koń, na którym K. Rómmel (blisko 70 lat) wygrał w Zakopanem (**1957 rok**) konkurs szybkości.

Był **konsultantem** przy realizacji **filmów**: *Lotna* (1959, zagrał rolę proboszcza), *Krzyżacy* (1960, na Służewcu szkolił aktorów w jeździe konnej), *Tarpany* (1960).

Podczas pracy nad *Lotną* (1959) współpracował z Andrzejem Osadzińskim, wiele czasu spędzał w Bogusławicach. Podarował potem stadu 7 humorystycznymi akwareli przedstawiających relacje koń – jeździec.

W lutym 2014 roku **papież Franciszek** spotkał się z grupą polskich biskupów. Ku ich zaskoczeniu **wspomniał** właśnie **scenę z Lotnej**. Grany przez Karola Rómmła ksiądz proboszcz wsiada w niej na tytułową klacz, by pokazać zdumionym kawalerzystom jak powinno się jeździć.

Z **małżeństwa** (ok. 1910) z **Marią Retkun** h. Kościesza miał **syna Włodzimierza** (1910–). Z małżeństwa z **Magdaleną Karwacińską** (1899–1981) miał **córkę Barbarę** (1926–1996).

Ponownie **ożenił się w 1938 roku ze znaną amazonką Marią Zwierzchowską** (ponad 100 startów). Już jako narzeczona Rómmła trenowała pod jego kierunkiem. W 1936 roku wygrała 9 konkursów,

w 1938 – 14.

1935, Warszawa – I miejsce w Konkursie Otwarcia III seria dla pań i jeźdźców cywilnych (Urwis).

1934, Gniezno – I miejsce w konkursie dla jeźdźców cywilnych (Urwis).

1938, Warszawa – I miejsce w Konkursie św. Jerzego (Urwis).

1939, Warszawa – I miejsce w Konkursie Rzeki Wisły (Sahara).

1939, Berlin – I miejsce w konkursie dla pań o złotą bransoletkę (Sahara).

Po wojnie związał się z Zofią Śląską (1926–1962) i miał z nią syna Wilhelma Karola Rómmla (1959–2003), którego uczył jazdy konnej i malarstwa.

Zmarł 7 marca 1967 roku w Sopocie, jest pochowany na cmentarzu Srebrzysko w Gdańsku Wrzeszczu.

W trzecim numerze *Konia Polskiego* z 1967 roku ukazały się dwa wspomnienia: **Romana Rogowskiego** *Karol Rómmel Wspomnienie o przyjacielu, po jego niedawnej śmierci* i **Władysława Byszewskiego** *Niepowetowana strata – wspomnienie po śmierci pułkownika Karola Rómmla.*

35 lat wcześniej *Jeździec i Hodowca* 41/1932 publikował rocznicowy artykuł: *Ppłk. Karol bar. Rómmel jubilatem – 20 lat od pierwszych sukcesów międzynarodowych.*

Niektóre odznaczenia: Krzyż Srebrny Orderu Wojennego *Virtuti Militari*, Krzyżem Oficerskim Orderu *Polonia Restituta*, Złoty Krzyż Zasługi – dwukrotnie, Odznaka za Rany i Kontuzje, włoski Krzyż Kawalerski Orderu Domowego pw. Świętych Maurycego i Łazarza, szwedzki Medal V Olimpiady (Szwecja), Polska Odznaka Jeździecka, Zasłużony Mistrz Sportu.